

**ΕΝΔΕΙΚΤΙΚΕΣ ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ
ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ Γ' ΕΠΑΛ**

ΥΠΕΥΘΥΝΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΝΕΩΝ ΕΛΛΗΝΙΚΩΝ: ΚΑΤΕΡΙΝΑ ΧΡΗΣΤΑΚΗ
ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑΤΟΣ: ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΑ ΜΩΨΣΙΔΗ

A. ΜΗ ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

A1. Στο απόσπασμα υποστηρίζεται ότι οι ενήλικες μπορούν να μιλήσουν με συγκεκριμένο τρόπο στα παιδιά για τον πόλεμο. Οφείλουν να φιλτράρουν τις πληροφορίες για αυτόν, να λαμβάνουν υπόψη όσα γνωρίζουν ήδη τα παιδιά, να τα ακούν και να συνδιαλέγονται μαζί τους ανοιχτά και ειλικρινά, λειτουργώντας οι ίδιοι ως παράδειγμα. Τονίζεται ότι οι ενήλικες οφείλουν να τους λένε την αλήθεια, να παραδέχονται την άγνοιά τους και να την αποκαθιστούν με έρευνα. Τέλος, προτρέπει να διερευνήσουν τα εσωτερικά κίνητρα των αποριών του παιδιού, προσαρμόζοντας τον λόγο στον βαθμό ανάπτυξής του, αποφεύγοντας τη διαιώνιση εθνικιστικών στερεοτύπων. **(92 λέξεις)**

A2.α. Οι ομιλητές χρησιμοποιούν το **α' πληθυντικό πρόσωπο** για να απευθυνθούν στους γονείς και στην κοινωνία των ενηλίκων εν γένει, όπως φαίνεται στα χωρία : **«να αποδεχτούμε», «εάν θα μιλήσουμε»**. Με τη χρήση του **α' πληθυντικού προσώπου** οι ομιλητές εντάσσουν τους εαυτούς τους στην ομάδα των γονέων και των ενηλίκων που καλούνται να μιλήσουν στα παιδιά κάθε ηλικίας για τον πόλεμο. Με αυτό τον τρόπο αποφεύγουν την αλαζονεία και υπογραμμίζουν την καθολικότητα του προβλήματος, καθώς πρόκειται για ένα ζήτημα που απασχολεί όλους τους ενήλικες. Παράλληλα, ο λόγος αποκτά οικειότητα, ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα. Έτσι, διευκολύνεται η ταύτιση του αναγνώστη, καθώς επιτυγχάνεται και η επίκληση στο συναίσθημά του.

A2.β. (γονείς, φροντιστές, δάσκαλοι) : στην παρένθεση παρατίθενται παραδείγματα που επεξηγούν τη φράση «Σημαντικοί Άλλοι» που προηγείται, ώστε να καταστήσουν σαφές το περιεχόμενό της στον αναγνώστη.

(π.χ. μια εκπομπή) : με τη χρήση της παρένθεσης παρουσιάζεται ένα παράδειγμα σχετικά με το υλικό που μπορούν να παρακολουθήσουν οι γονείς με τα παιδιά τους γύρω από το θέμα του πολέμου.

A3. Επικοινωνιακό Πλαίσιο : ομιλία σε αντιπολεμική εκδήλωση του σχολείου

Προσφώνηση:

Αξιότιμε κύριε διευθυντά,

Αξιότιμοι καθηγητές,

Αγαπητοί συμμαθητές,

Πρόλογος : Με αφορμή την εύστοχη πρωτοβουλία του σχολείου μας να διοργανώσει την σημερινή εκδήλωση με θέμα «Παιδιά και πόλεμος στον 21^ο αιώνα», αποφάσισα να εκφωνήσω την παρούσα ομιλία για να τοποθετηθώ επί του θέματος. Πολλοί από εμάς πιστεύαμε μέχρι πρόσφατα ότι ο πόλεμος είναι μια απάνθρωπη συνθήκη που η ανθρωπότητα είχε αφήσει στο παρελθόν. Δυστυχώς, η πραγματικότητα

μας διέψευσε και οι ολέθριες συνέπειες του πολέμου πλήττουν σήμερα τόσο τα παιδιά-θύματά του, όσο και τα παιδιά-θεατές του.

1^η § 1^ο Ζητούμενο : οι συνέπειες του πολέμου στα παιδιά-θύματα

- Θάνατοι
- Αναπηρίες, μακροπρόθεσμα πλήγματα στην υγεία από πυρηνικά, χημικά όπλα.
- Βασανιστήρια
- Ζουν σε συνθήκες άγχους, φόβου, ανασφάλειας
- Υποφέρουν από πείνα, κακουχίες, ασθένειες
- Χάνουν τους γονείς τους, ορφανεύουν
- Εξαναγκάζονται να γίνουν πρόσφυγες, πολλές φορές ασυνόδευτα σε άλλες χώρες
- Στερούνται βασικά δικαιώματά τους, όπως είναι η στέγη, η τροφή, η ασφάλεια, η παιδεία, το δικαίωμα στο παιχνίδι κ.ο.κ.

2^η § 2^ο Ζητούμενο : οι συνέπειες του πολέμου στα παιδιά-θεατές

- Βομβαρδίζονται από ανεξέλεγκτες πληροφορίες, υπερπληροφόρηση
- Αισθάνονται φόβο, ανασφάλεια, απειλή
- Μπερδεύονται, αποπροσανατολίζονται και αδυνατούν να κατανοήσουν την αλήθεια
- Έχουν πολλές απορίες και ερωτήσεις που δεν μπορούν να της απαντήσουν
- Δυσκολεύονται να διαχωρίσουν όσα μαθαίνουν για τον πόλεμο από την πραγματική τους ζωή
- Αισθάνονται λύπη, στεναχώρια για τα παιδιά που είναι θύματα του πολέμου
- Αισθάνονται ανήμπορα, αβοήθητα μπροστά στη φρίκη του πολέμου

Επίλογος : Συνοψίζοντας, είναι προφανές ότι ο πόλεμος επηρεάζει πρωτίστως τα αθώα θύματά του, δηλαδή τα παιδιά που τον βιώνουν ανήμπορα να ξεφύγουν από αυτόν, και δευτερευόντως τα παιδιά κάθε ηλικίας που τον παρακολουθούν και αδυνατούν να κατανοήσουν τη φρίκη του. Είναι, λοιπόν, ευθύνη των φορέων αγωγής να τα στηρίξουν συναισθηματικά και ψυχολογικά τα και να τα βοηθήσουν να διαχειριστούν τα συναισθήματά τους. Άλλωστε, τα παιδιά είναι το μέλλον της ανθρωπότητας και πρέπει να τα προστατεύσουμε με κάθε τρόπο.

Αποφώνηση : Σας ευχαριστώ για την προσοχή σας.

B. ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΟ ΚΕΙΜΕΝΟ

B1. Στο συγκεκριμένο ποίημα το ποιητικό υποκείμενο περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο αντιλαμβάνονται οι εξουσιαστές τον πόλεμο. Δηλώνει ότι, ενώ αυτοί ισχυρίζονται ότι ο πόλεμος διαφέρει εντελώς από την ειρήνη, στην πραγματικότητα χρησιμοποιούν και τα δύο για να πετύχουν τους ανήθικους σκοπούς τους («Ο πόλεμος γεννιέται...η ειρήνη τους.»). Παραπλανούν το λαό μιλώντας του για ειρήνη και αφορίζοντας τον πόλεμο, αλλά παράλληλα τον οργανώνουν και τον ξεκινούν οι ίδιοι («Όταν αυτοί μιλούν...έχουν υπογραφεί»), εξοντώνοντας όποιον τολμά να αποκαλύψει τα σχέδια τους («Στον τοίχο...κιάλας.»). Γι' αυτό, μάλιστα, φροντίζουν να προβάλλουν τον πόλεμο ως κάτι ένδοξο και υψηλό που θα οδηγήσει τους ανθρώπους στη δόξα, όταν στην πραγματικότητα οδηγεί μόνο στο θάνατο («Αυτοί που βρίσκονται...μνήμα.»).

B2.α. Στη δεύτερη στροφή του ποιήματος εντοπίζονται **μια παρομοίωση και μια προσωποποίηση**. Αρχικά, χρησιμοποιείται η **παρομοίωση**, «**Ο πόλεμος γεννιέται...από τη μάνα.**», με την οποία παρομοιάζεται η δημιουργία του πολέμου μετά από μια εποχή ειρήνης με τη γέννα ενός γιου από τη μητέρα του. Στη συνέχεια, **προσωποποιείται η έννοια του πολέμου**, «**Έχει τα δικά της απαισία χαρακτηριστικά**», καθώς δηλώνεται ότι ο πόλεμος, ως γιος της ειρήνης, της μοιάζει στα χαρακτηριστικά.

Με αυτό τον τρόπο αποδίδεται στον πόλεμο η ανθρώπινη ιδιότητα των παιδιών να μοιάζουν με τους γονείς τους. Με αυτά τα δύο σχήματα λόγου εικονοποιείται η σχέση της ειρήνης με τον πόλεμο και γίνεται πιο κατανοητή για τον αναγνώστη, ο οποίος ανακαλεί οικείες εικόνες και εμπειρίες του. Παράλληλα προσδίδεται ένταση, ζωντάνια, αμεσότητα και παραστατικότητα στο λόγο.

B2.β. Στην έκτη στροφή του ποιήματος διατυπώνεται μια έντονη αντίθεση, όσον αφορά τον τρόπο που αντιλαμβάνονται τον πόλεμο οι κυβερνώντες και ο απλός λαός. Πιο συγκεκριμένα, φαίνεται ότι όσοι εξουσιάζουν προβάλλουν τον πόλεμο ως κάτι ευγενές, υψηλό και ένδοξο, ενώ ο απλός λαός, αυτοί που θα υποχρεωθούν να πολεμήσουν, αντιλαμβάνονται τον πόλεμο ως καταδίκη, ως το δρόμο που θα τους οδηγήσει στο θάνατο. Έτσι, η διάσταση στον τρόπο σκέψης και στην αντίληψη του πολέμου αποδίδεται πληρέστερα, προσδίδοντας ιδιαίτερη έμφαση στις διαφορετικές θέσεις και ιδιότητες των προσώπων.

B3. Το ποιητικό υποκείμενο ολοκληρώνει το ποίημά του διατυπώνοντας το προσωπικό του συμπέρασμα για τον πόλεμο. Υποστηρίζει ότι ο πόλεμος είναι άρρηκτα συνδεδεμένος με την ανθρώπινη ιστορία, καθώς του αποδίδει μια διαχρονική διάσταση δηλώνοντας ότι υπάρχει ένας επερχόμενος πόλεμος που θα συμπληρώσει τη μεγάλη λίστα αυτών που έχουν ήδη γίνει στο παρελθόν. Καταλήγει, λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι μετά από μια πολεμική σύρραξη υπάρχουν νικητές και νικημένοι μόνο θεωρητικά, γιατί στην πραγματικότητα τις συνέπειες του πολέμου τις υφίσταται σε κάθε περίπτωση ο φτωχός λαός. Αιτιολογεί, μάλιστα, το συμπέρασμά του, εξηγώντας ότι στην πλευρά των νικημένων ο λαός πέθαινε εξαιτίας της πείνας και της εξαθλίωσης, ενώ στην πλευρά των νικητών ο λαός πέθαινε εξίσου εξαιτίας του ίδιου του πολέμου.

Δυστυχώς, το συμπέρασμα του ποιητικού υποκειμένου εξακολουθεί να είναι επίκαιρο και να αντικατοπτρίζει ρεαλιστικά τα αποτελέσματα των σύγχρονων πολέμων. Όπως στο παρελθόν, έτσι και σήμερα, οι ισχυροί αυτού του κόσμου διεξάγουν πολέμους για να ικανοποιήσουν τα συμφέροντά τους, αδιαφορώντας για όλα τα θύματα που αφήνει πίσω της μια πολεμική σύγκρουση. **(166 λέξεις)**

ΑΡΕΙΤΟΛΜΟ

Δάφνη - Αγ. Δημήτριος